

## طبیعت



کالایه / کرمانشاه

کمال خجندی

عکس‌ها: میثم خوش قدم

### ● گریه‌روها و خرچنگ‌روها

غار پرو برای نخستین بار در سفر تحقیقاتی یک گروه غارنورد انگلیسی در سال ۱۳۵۰ به رهبری «جان میدلتون» و ۱۳۵۱ به رهبری «دیوید جادسون» کشف شد؛ هر چند اهالی کرمانشاه به این غار رفت‌وآمد داشتند و بخش‌هایی از آن را می‌شناختند و حتی همان‌ها بودند که مسیر پیمایش غار را به انگلیسی‌ها نشان دادند، به همین خاطر بسیاری از نام‌گذاری‌ها توسط همان گروه انجام شده و باقی مانده است. اروئیکا (چاه شماره ۳) یکی از زیباترین و در عین حال رعب‌انگیزترین بخش‌های غار است. یک چاه عمیق که دهانه‌ای بسیار بزرگ دارد. دهانه اروئیکا بیش از ۴۰ متر است که با دقتی مثال‌زدنی تراش خورده و عمق پیدا کرده است. اروئیکا ۳۷ متر عمق دارد. «سوراخ کلید» نامی است که غارنوردها به سومین گریه‌رو پرو داده‌اند که بین چاه‌های شماره ۳ و ۴ قرار دارد. سوراخ کلید، راهرویی است بسیار تنگ که افراد با جثه بزرگ برای عبور از آن مشکل خواهند داشت. برای عبور از این گریه‌رو، در صورتی که جثه متوسط یا کوچکی داشته باشید باید به پهلوی بایستید و با بالا بردن یکی از دست‌ها در امتداد دیواره و متمایل کردن سر رو به جلو و کمک گرفتن دست دیگر که در کف راهرو است به سمت جلو حرکت کنید. در صورتی که کیسه بار با خود حمل می‌کنید باید حتماً آن را از جلو با خود ببرید.

«خرچنگ‌رو»ها پس از سوراخ کلید قرار دارند؛ مسیرهای باریکی که غارنوردها برای عبور از آن باید به صورت پهلوی به پهلوی حرکت کنند. مسیر چاه شماره ۴ به چاه شماره ۵، شامل چند تالار پر پیچ و خم است. «تالار مسجد» پس از چاه ۵ قرار دارد. در قسمتی از تالار مسجد، آب از سقف می‌چکد که قابل خوردن است. کمی بعد از این تالار، بارگاه چاه ۵، یک فضای اتاق مانند ۲ در ۳ متر است که در عمده پیمایش‌ها به عنوان محلی برای کمپینگ استفاده می‌شود. «کوچه دلگشا» هم دالان عریضی است که می‌شود در آن با همه تجهیزات به راحتی پیمایش کرد. به خاطر فراوانی چکنده‌ها که اشکال مختلفی در سقف و دیواره‌ها ساخته‌اند، غارنوردها، نام این قسمت را کوچه دلگشا گذاشته‌اند.

### ● چاه آوازخوان و آرواره‌های جهنمی

چاه ۳۱، ۶ متر عمق دارد و چاه ۶، ۷ متر. اما چاه شماره ۸ دومین چاه عمیق غار پرو است. این چاه ۳۹ متر عمق دارد و به یاد «پدرام بوچانی» کوهنورد کرمانشاهی که در شهریور ۸۹ به خاطر پارگی طناب در همین چاه درگذشت، به «چاه پدرام» معروف است. پدرام بوچانی که نتوانسته بود طناب نو برای برنامه فرودش مهیا کند، از طناب

کارکرده‌ای استفاده کرده بود که سال‌ها پیش در غار پرو توسط تیم‌های لهستانی استفاده شده بود. جسد او با همکاری چند تیم غارنوردی از پرو خارج شد. چاه پدرام با دهانه ۵۵ متری خود، بزرگ‌ترین دهانه را در میان ۲۶ چاه غار پرو دارد. چاه ۱۰ (بند پوتین) ۳۰ متر عمق دارد و در پایین آن، فضایی کوچک قرار دارد که می‌شود از آن برای برقراری کمپ اضطراری استفاده کرد. پس از چاه ۱۱، یک شکاف عمیق با دیواره‌های گلی (تراورس) وجود دارد که عبور از آن تنها با حمایت طناب و با فشار به دیواره‌های دو طرف امکان‌پذیر است. عبور از این شکاف در حالی است که زیر پای غارنوردان، یک فضای خالی به عمق چندین متر وجود دارد. غارنوردهای پرو، نام چاه شماره ۱۴ را گذاشته‌اند «چاه آوازخوان». ریزش مدام آب از ارتفاع ۷ متری چاه به کف آن، صدای چک چک یکنواختی به وجود آورده است که گاه به خاطر کوبیده شدن، حجمی از آب به کف چاه با صدایی مثل رمبش یا فروافتادن جسمی به کف چاه هم همراه است؛ سمفونی مداومی که سکوت‌سنگین غار را می‌شکند. «آرواره‌های جهنمی» مسیری است با شکافی عمیق. عبور از این قسمت غار هم جز با حمایت طناب و با فشار دست به دو طرف مسیر امکان‌پذیر نیست. در انتهای آرواره‌های جهنمی، غار یک دیواره (پرتگاه) بزرگ دارد که به افتخار کوه بیستون، «دیواره بیستون» نام‌گذاری شده است. «مادر چاه» پرو، چاه شماره ۱۶ است که ۴۲ متر عمق دارد.

### ● بله‌های آلفرد هیچکاک

چاه شماره ۱۷ جایی است که «امیر احمدی» جان خود را از دست داد. او و «ویکتوریا کیانی‌راد» جزو یک گروه هفت نفره (شامل دو گروه چهار نفره و سه نفره) بودند که توانستند در مهرماه ۸۱ تا انتهای غار پیمایش کنند. امیر احمدی در مسیر بازگشت و صعود از چاه‌های غار، دچار ضعف بدنی می‌شود و پس از یک بار تلاش ناموفق به کف چاه ۱۸ بازمی‌گردد. ویکتوریا می‌کوشد به کف چاه برگردد، اما در حین فرود از چاه ۲۲ متری ۱۸، سقوط می‌کند و ساعتی بعد کشته می‌شود. امیر احمدی خود را تا چاه شماره ۱۷ بالا می‌کشد اما به خاطر ضعف بدنی، پارگی لباس‌ها و نفوذ آب سرد غار به بدنش، دچار تخلیه انرژی می‌شود و جان خود را از دست می‌دهد. اجساد این دو کوهنورد به خاطر سختی مسیر هیچ‌گاه از غار پرو خارج نشد. اجساد آن‌ها در انتهای چاه شماره ۱۸ درون دخمه‌ای دفن شده است. چاه شماره ۱۸، «چاه ویکتوریا» نام دارد. این هم‌نوردها نخستین قربانی‌های پرو نبودند و آخرینشان هم نماندند. پیش از آن‌ها «سعید امینی‌ثانی» از اعضای تیم اعزامی باشگاه آزادگان مشهد در مهر ۷۶ و

